

Tid Torsdagen den 21 oktober 2021 kl. 16.30 – 16.50
Plats Bråvallasalen, Stadshuset
Justering Måndagen den 1 november 2021, §§ 1-6, 8-9, 11-17, 19-39

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 21 oktober 2021, §§ 7, 10, 18

Johan Nilsson

Emilia Bjuggren

Närvarande**Beslutande ledamöter:**

Johan Nilsson (M) ordföranden

Emilia Bjuggren (S) vice ordföranden

Arne Fredholm (M)

Peter Backlund (L)

Hampus Rubaszkin (MP)

Anders Göransson (S)

Christina Wallmark (SD)

Tjänstgörande ersättare:

Niklas Sandstedt (M) för Annika Elmlund (M)

Bo Fellström (M) för Bo Sundin (M) §§ 1-38

Torsten Lindström (KD) för Susanne Wicklund (C)

Ida Mohlander (S) för Maria-Elsa Salvo (S)

Catharina Gabrielsson (V) för Clara Lindblom (V)

Andreas Lind (S) för Jonathan Metzger (V)

Anders Edin (SD) för Bo Fellström (M) § 39

Ersättare:

Joakim Rönnbäck (L) §§ 5-38

Ylva M Larsson (MP) §§ 1-38

Anders Edin (SD) §§ 1-38

Tjänstemän:

Förvaltningschefen Johan Castwall, Jenni Almgren, Timmie Aspelin, Ann-Charlotte Bergqvist, Göran Carlberg, Lena Holm, Eleonor Eklind Forslin, Sara Lundén samt borgarrådssekreteraren Daniel Carlsson-Mård.

§ 26

Markanvisning för energiproduktionsanläggning till Stockholm Exergi AB samt markanvisning för återvinningscentral till Stockholm Avfall AB inom fastigheten Hässelby Villastad 36:1 i Hässelby Villastad. Reviderat Inriktningsbeslut

Dnr E2018-01106

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt exploateringskontorets förslag:

- 1 Exploateringsnämnden anvisar mark för energiproduktionsanläggning till Stockholm Exergi AB inom fastigheten Hässelby Villastad 36:1 **och** ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 2 Exploateringsnämnden anvisar mark för återvinningscentral till Stockholm Avfall AB inom fastigheten Hässelby Villastad 36:1 och ger kontoret i uppdrag att träffa markanvisningsavtal enligt förslag i kontorets tjänsteutlåtande.
- 3 Exploateringsnämnden godkänner för sin del fortsatt utredning av förutsättningarna för exploatering inom Hässelby Villastad 36:1 samt föreslår att kommunfullmäktige godkänner inriktningen för projektet och ger exploateringsnämnden, genom exploateringskontoret, i uppdrag att fortsätta utredningarna upp till 41,5 mnkr (inriktningsbeslut).

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 30 september 2021.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin (MP), Torsten Lindström (KD), vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Christina Wallmark (SD) föreslår (se beslutet).
- 2) Catharina Gabrielsson m.fl. (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - 1 Kontorets förslag godkänns delvis
 - 2 Stadens fortsatta deltagande i projektet villkoras med att Lövsta kraftvärmeverk inte medför några nettoutsläpp av fossil koldioxid
 - 3 Nämnden är öppen för att användningsområdet ändras från kraftvärme till exempelvis biokolsproduktion om projektet av någon anledning inte kan fullföljas
 - 4 Staden förbinder sig att ersätta bad- och båtplatserna senast två år efter att de befintliga rivs

- 5 Kontoret genomför utökade informationsinsatser och medborgardialog inom ramen för projektet, samt att därutöver anföra följande:

Vänsterpartiet är i grunden positiva till ett nytt kraftvärmeverk i Lövsta eftersom det stärker den regionala energiproduktionen och bidrar till att trygga Stockholms fjärrvärme efter den viktiga nedläggningen av kolkraftverket KVV6. Men precis som kontoret slår fast i ärendet är ett nytt kraftvärmeverk i Lövsta ett projekt som är förknippat med mycket stora utmaningar och risker. Riskerna härrör inte bara från ekonomi och tillståndsprövningar, utan också från klimat- och miljömässiga konsekvenser av projektet.

All typ av förbränning orsakar miljöproblem, oavsett om det är biomassa eller avfall som förbränns. Dessutom ligger Lövsta inom Östra Mälarens vattenskyddsområde, vilket kräver långtgående åtgärder för att den nya verksamheten inte ska medföra att miljökvalitetsnormerna överskridas och för att den för projektet nödvändiga muddringen av sjöbotten inte ska påverka drickskvaliteten negativt. Den nya lokaliseringen innebär dessutom att uppskattade bad- och båtplatser förvinns från platsen, samtidigt som det fortfarande är osäkert om dessa kan ersättas fullt ut.

Därför är vårt stöd till projektet förknippat med ett antal viktiga förbehåll.

- 1) Inga fossila nettoutsläpp från kraftvärmeverket

Tillsammans med verksamhetsutövaren måste staden säkerställa att projektet inte innebär att vi låser in oss i en teknik som skapar efterfrågan på sopor från Europa och fördröjer övergången till ett cirkulärt samhälle. Vänsterpartiet är kritiska till att använda RDF-bränsle, som till stor del består av plast och därmed ger upphov till utsläpp av fossil koldioxid. Ska fossil plast förbrännas i kraftverket, vilket vi anser i möjligaste mån ska undvikas, måste koldioxiden antingen tas om hand genom CCS-teknik eller på annat sätt kompenseras, exempelvis genom en biokolsanläggning.

Vänsterpartiets långsiktiga vision för fjärrvärmen är att den bygger på elektricitet snarare än förbränning. Genom storskalig användning av värmepumpar och eventuell vätgasproduktion, drivna av fossilfri elproduktion, kan fjärrvärmen bli klimatneutral. Vi anser att staden och

Stockholm Exergi bör gå i bräsch för en sådan utveckling men inser också att det ännu ligger längre fram i tiden.

2) Möjliggör ändrad inriktning från kraftvärme till biokolsproduktion

Vi menar även att staden ska vara öppen för att användandet av det markanvisade området ändras från kraftvärme till exempelvis storskalig biokolsproduktion, om Lövstaprojektet av någon anledning inte kan fullföljas enligt plan.

Staden har redan uppfört en testanläggning som nu står i Bromma och Stockholm Exergi undersöker uppförandet av en mellanstor anläggning med förläggning i Brista. I en underlagsrapport till strategin för ett fossilbränslefritt Stockholm bedöms att länet producerar tillräckligt med organiskt material, inte minst avloppsslam, för att försörja en storskalig biokolsanläggning som skulle pyrolysera 500 kton råvaror till ca 60 kton biokol årligen. Det skulle ge en årlig klimatvinst på ca 250 000 ton CO₂eq, vilket motsvarar det nuvarande totala lokala utsläppen från ca 100 000 invånare eller utsläppen från 325 000 supermiljöbilar.

En storskalig anläggning skulle innebära stora klimatvinster för Stockholms stad, och dessutom producera överskottsvärme som kan användas till fjärrvärmenätet och därmed uppfylla en del av det värmebehov som Lövsta är tänkt att tillfredsställa.

3) Ersätt bad- och båtplatserna inom två år

Lövstabadet är ett viktigt område för västerortsborna – hit kommer man för att njuta av naturen och umgås med vänner och familj. Att badplatsen försvinner i och med etableringen av Lövstaverket är väldigt tråkigt. Lokalisering av nya bad- och båtplatser måste därför vara av högsta prioritet för staden. Därför menar vi att staden ska förbinda sig till att säkerställa att de nya bad- och båtplatserna finns på plats senast två år efter att de befintliga rivits.

4) Genomför utökade medborgardialoger

Vänsterpartiet vill även lyfta behovet av tät dialog med de som bor i närheten av den nya verksamheten. Samrådsprocessen är bra, men ofta börjar samrådsprocesserna i ett senare skede. Eftersom ärendet berör många, och många är oroliga för hur den nya verksamheten kan påverka lokalmiljön, dricksvattnet och naturområden runt omkring, är

det viktigt att dialogen når ut brett och i fler än en kanal. Ofta känner människor som är berörda av stora ingrepp i sina bekanta omgivningar att det spelar liten roll vad de själva tycker.

Detta är ett viktigt beslut för framtida renare energi och det är därför mycket viktigt med bred och tydlig information som kan leda till en gynnsam dialog, där medborgare upplever förändringen som i huvudsak positiv och som en förbättring för området såväl som med fördelar för framtidens energibehov.

Beslutsgång

Ordföranden Johan Nilsson (M) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt kontorets förslag som stöds av ordföranden Johan Nilsson m.fl. (M), Peter Backlund (L), Hampus Rubaszkin (MP), Torsten Lindström (KD), vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) och Christina Wallmark (SD).

Reservation

Catharina Gabrielsson m.fl. (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Emilia Bjuggren m.fl. (S) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Byggandet av en ny energianläggning handlar om vår stads möjlighet att fortsätta växa och utvecklas, men också om att staden ska kunna nå sina klimatmål. Stockholm behöver både värme och el. Stadens fjärrvärme går mot en allt lägre klimatpåverkan och i dag är över 90 procent baserad på förnybar eller återvunnen energi. Med ny teknik för infångning och lagring av koldioxid kommer fjärrvärmen till och med göra staden klimatpositiv.

För att Stockholms stad ska kunna nå målen har det varit avgörande att det koleldade kraftvärmeverket KVV6 i Värtan avvecklats. För att vi ska kunna säkra el och värme till staden är det en förutsättning att ett nytt hållbart kraftvärmeverk byggs.

Kraftvärmeverket kommer också att ersätta den äldre anläggningen i Hässelby. För Stockholms utveckling innebär detta att bostäder kommer kunna byggas på platsen när Hässelbyverket är ersatt och värme- och elproduktionen då är säkrad. Hässelbyverket är idag omgivet av bostäder och platsen skulle mer optimalt kunna användas som boendemiljö än som idag för ett kraftvärmeverk. Det nya bostadsområdet

kommer kunna skapa bättre koppling mellan Hässelby strand och Hässelby villastad samtidigt som områdets populära strandpromenad och allmänna platser stärks och tillgängliggörs.

Lövsta är utpekad både i den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050, och i gällande översiktsplan, som lämplig för framtida energiproduktion. Ett nytt kraftvärmeverk behövs och många olika platser har studerats. Utredningarna visar att Lövsta är det bästa ur miljösynpunkt och placeringen här gör det möjligt att transportera bränslen med båt. Hela stadens fjärrvärmesystem stärks med placeringen i Lövsta, bland annat då leveranssäkerheten ökar genom möjligheten att förse både norra och centrala delar av Stockholm med fjärrvärme och el. Samtidigt är det viktigt att ha produktionskapacitet i västerort eftersom det är en mycket expansiv del av Stockholm med stora nybyggnationsprojekt. Givet de mycket komplicerade och känsliga förutsättningarna på platsen är det självklart avgörande att bygget sker med alla tillgängliga försiktighetsåtgärder.

För oss är det självklart att vi som stad måste ha ett helhetsperspektiv på utvecklingen av Stockholm. Det nya verket i Lövsta bidrar till en fortsatt långsiktigt hållbar utveckling av hela fjärrvärmesystemet i den växande Stockholmsregionen. För att Stockholm ska kunna nå sina klimatmål och trygga tillgången till värme och el är Lövstaverket avgörande.

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande saknar idag några viktiga delar. Rubriken ”Hur projektet uppfyller stadens mål” har en underrubrik om bostadsbebyggelse. Där står ingenting om att projektet möjliggör ett nytt bostadsområde i Hässelby. En annan underrubrik om hur projektet uppfyller stadens miljömål saknar helt skrivningar om hur Lövstaverket är en mycket viktig pusselbit för att staden ska nå målet om att bli klimatpositiv. En annan mycket viktig fråga för staden är att säkra tillräcklig effekt i elsystemet. Ändå nämns knappt den elproduktion som kommer att säkras i och med Lövstaverket. Inte heller elförbindelsen (på hela 110kV eller 220 kV) nämns alls i ärendet, trots att detta är en svår knäckfråga.

Det nya Lövstaverket är väldigt angeläget för stadens framtid. Projektets komplexitet och storlek gör att det skiljer sig från andra projekt som staden är vad vid att hantera. Vi vill betona att det därför är oerhört viktigt att staden håller ihop arbetet på

ett bra sätt och att samarbetet mellan olika förvaltningar och bolag fungerar effektivt.

Vid protokollet
Timmie Aspelin